

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. gegužės d. Nr. 21RE1- (AG1-129/08-2026)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė, pranešėja), Daivos Bereikienės ir Beatos Labutytės,

sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei,

dalyvaujant pareiškėjui (duomenys neskelbtini),

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka (naudojant vaizdo konferencijų įrangą ir vaizdo konferencijų platformą Microsoft Teams) išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo (duomenys neskelbtini), patikslintą skundą atsakovei Prienų rajono savivaldybės administracijai (toliau – ir savivaldybė, atsakovė) dėl Prienų rajono savivaldybės administracijos 2026-03-23 sprendimo Nr. R3-1380 (toliau – ir Skundžiamas sprendimas) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) (toliau – ir pareiškėjas) patikslintu skundu (toliau – skundas) Komisijos prašo: „1) Prašau Prienų rajono savivaldybę iš naujo išnagrinėti 2026-03-06 Nr. GP-315 prašymą; 2) Prašau Prienų rajono savivaldybės panaikinti skundžiamą institucijos 2026-03-26 sprendimą Nr. R3-1380 ir įpareigoti darbuotojus per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą; 3) Prašau Prienų rajono savivaldybės pašalinti padarytą pažeidimą (gretimo sklypo gruntinio vandens lygio kėlimą ir filtravimą nuotekų į kito asmens turtą) ir priimti atsakomybę už daromą žalą kito asmens turtui. Šie reikalavimai atsispindi pateiktose prieduose apie esamą vandens griovio būklę metų eigoje.“.

Pareiškėjas skunde Komisijai paaiškina, kad „Buvo kreiptasi elektroniniu laišku 2026-03-06. Prašiau sutvarkyti kelio griovį, kuriame kaupiasi vanduo tiek nuo sniego tirpsmo, tiek po meteorologinių reiškinių, o prisipildęs griovys kelią vandens lygį mano sklype, bei geriasi tik per mano sklypo sugeriamąjį sluoksnį, tačiau neturi nei drenažo nei jokio kito pratekėjimo toliau. Pirminis prašymas pateiktas dar 2025-07-17 prašiau sutvarkyti, kad vanduo nestovėtų. Savivaldybė ar seniūnija griovį išplatino ir išgilino 2025-10-14, tačiau nebuvo įrengtas nutekėjimas ar pagerintas susigėrimas. Po žiemos tirpstant sniegui griovys prisipildė sklidinai, tačiau gavau atsakymą, kad vandens lygis pakilo ne nuo kelio tirpstant sniegui subėgant į griovį, o nuo aukštų gruntinių vandenų ir esamų sklypų. Tačiau nebuvo vertinta, kad mums su žmona priklausantis žemės sklypas yra su nuolydžiu į kitą pusę nei yra griovys, o vanduo teka per kelią iš dviejų pusių ir užpildo tik šį griovį prie mūsų sklypo. 2026-03-06 Nr. GP-315, prašiau spręsti problemą iš esmės ir sutvarkyti inžinerinį statinį taip, kad vanduo nestovėtų, o nutekėtų į drenažines sistemas arba susigertų ne per kaimyninius sklypus sukeldamas gruntinio vandens gylį.“.

Nurodo, kad nesutinka su institucijos sprendimu, kad melioracijos statiniai veikia tinkamai, kad vanduo susikaupęs nuo sklypo ar aplinkinių teritorijų susirenkančia gruntine drėgme, kad paviršinės nuotekos kaupiasi ne iš kelio infrastruktūros, kad kelio griovyje stovintis vanduo yra norma ir nereikia įrengti vandens nutekėjimo ar pagerinti sugeriamumą, kad kelio griovys prie gyvenamo namo sklypo yra pilnai veikiantis su stovinčiu vandeniu ištisus metus.

Pažymi, kad „2025-11-06 buvo atvažiuavę priešgaisrinės tarnybos darbuotojai ištraukti vandenį iš griovio. Vandens lygis nekito iki pat naujų kritulių nuo palikto po darbuotojų siurbimo. Sekantį kartą priešgaisrinės tarnybos darbuotojai lankėsi 2026-03 mėnesį, tačiau nusiurbė tik 10 cm vandens lygio. Turiu fotofiksacijas tiek atliekamų darbų griovio gilinimo metu, tiek vandens lygio jame laikymosi skirtingais laikotarpiais. Apie nutekantį vandenį galėtų taip pat pritarti ir kaimynystėje gyvenantys gyventojai. Nesutinku su savivaldybės administracija gilinti griovį, kaip padidintą rezervuarą kelio nuotekoms sulaikyti nuo patekimo į sklypą, prieš tai neįrengus drenažo sistemos, ar prabėgimo iki vandens surinkimo vietos. Bei kaltinimų, kad vanduo ateina nuo kaimyninių sklypų, tačiau ne nuo savivaldybei priklausančio kelio ir sklypo.“.

Paaikšina, kad „Kiekvieną kartą po meteorologinių reiškinių vanduo bėga upeliais iš dviejų pusių, ir vienos vėžės kampe subėga į griovį ir jame laikosi per visą griovio tūrį ir tik vėliau geriasi per mūsų sklypo susigeriančius sluoksnius iki nesusigeriančio sluoksnio ribos ir toliau stovi. Tačiau savivaldybė nebandė patikrinti ar vanduo bėga keliu, tačiau nustatė, kad nuo jų nebėga ir atvažiuoja tik tuo metu, kuomet vandens tekėjimo nebūna.“ ir cituoja MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninės priežiūros taisyklės“ 6 punktą „Siekiant, kad būtų užtikrintas ilgalaikis melioracijos statinių veikimas bei gera melioracijos statinių būklė, žemės savininkai ar žemės naudotojai privalo: 6.1. melioracijos statinius ir melioracijos sistemas, melioruotą žemę naudoti tik pagal tikslinę paskirtį; 6.2. stebėti, prižiūrėti ir skubiai remontuoti melioracijos statinius ir melioracijos sistemas, jei dėl gedimo gali būti padaryta žalos kitų asmenų turtui.“.

Atsakovė atsiliepimu į pareiškėjo skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjas 2026-03-06 el. paštu (reg. Nr. GP-315) kreipėsi į savivaldybę, nurodydamas, kad kreipiasi ne pirmą kartą dėl nuo kelio bėgančio vandens, kuris stovi grioviuose prie jo gyvenamo namo, tuo ardoma kelio dangą, namo pamatai, pirmo aukšto grindys ir pažeidžiamas MTR 1.12.01:2008 Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninių priežiūros taisyklių 6 punktas. Prie prašymo (skundo) pareiškėjas pridėjo nuotraukas ir suformulavo reikalavimą „imtis atitinkamų veiksmų sutvarkyti savivaldybei priklausančio inžinerinio statinio veikimą“.

Atsakovė pažymi, kad išnagrinėjo pareiškėjo prašymą (skundą) ir 2026-03-23 raštu Nr. R3-1380 pateikė jam atsakymą, kuriame nurodė, jog pagal turimus duomenis pareiškėjo nurodytoje teritorijoje valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių (valstybės perduotoms savivaldybėms), nėra; kad griovyje esantis vandens lygis atitinka esamą vietovės gruntinių vandenų lygį, kas rodo natūralų hidrogeologinį režimą, o ne paviršinių nuotekų kaupimąsi iš kelio infrastruktūros; kad žemės sklypo savininkas turi imtis priemonių, kad iš jo sklypo kylantis vanduo ar kiti veiksniai nedarytų žalos aplinkiniams; kad pareiškėjo sklypas yra žemesnėje vietoje nei aplinkinės teritorijos; kad griovyje susikaupęs vanduo gali būti susijęs su nuo sklypo ar aplinkinių teritorijų susirenkančia gruntine drėgme ir, kad nėra pagrindo teigti, kad savivaldybei priklausančios melioracijos statiniai veikia netinkamai.

Atsakovei vertinant faktinę situaciją dėl pareiškėjo skunde nurodyto teiginio, kad „kelio griovys prie jo sklypo yra netinkamai įrengtas ar prižiūrimas, dėl to kaupiasi vanduo, kyla gruntinio vandens lygis ir daroma žala jo turtui“ bei dėl pareiškėjo ginčijamos savivaldybės išvados, kad „melioracijos statiniai funkcionuoja tinkamai“, buvo nustatyta, kad vanduo griovyje užsilaiko dėl natūralaus teritorijos drėgnumo ir hidrogeologinių sąlygų, o ne dėl kelio infrastruktūros sukeltų paviršinių nuotekų.

Atsakovė atkreipdama dėmesį, į tai, kad pareiškėjas tiek savo prašyme (skunde), tiek skunde Komisijai kaip savo argumentą dėl susidariusios situacijos nurodo Melioracijos techninį reglamentą MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008-04-16 Nr. 3D-218 (toliau – ir Reglamentas), pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, jeigu sutartis nenustato kitaip, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos ir hidrotechnikos statinius, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje. Šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklauso: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkinių, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechanškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas. Taip pat pažymi, kad pagal Reglamentą, melioracijos statiniai turi veikti pagal paskirtį, tačiau teisės aktai nenumato pareigos eliminuoti natūralių hidrologinių procesų ar užtikrinti visišką vandens nebuvimą grioviuose.

Paaikšina, kad pareiškėjo nurodytoje teritorijoje, Prienų r., (duomenys neskelbtini) sklype, valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių (valstybės perduotų savivaldybėms) nėra, kadangi ten esančios drenažo sistemos yra mažesnio diametro (<https://www.geoportal.lt/map/>), negu nurodyta aukščiau pacituoto Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo nuostatose bei pažymi, kad atsakovė šiuo atveju neturi pareigos tvarkyti pareiškėjui priklausančiame žemės sklype esančių melioracijos sistemų.

Atsakovės vertinimu, pagal Reglamento 6 punkto nuostatas ir Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymo 3 straipsnį, situacijoje, kurią nurodė pareiškėjas, melioracijos sistemą turi tvarkyti sklypo savininkas, o ne valstybė (savivaldybė).

Atsakovės teigimu, vienintelė objektyviai galima ir teisės aktus atitinkanti priemonė yra paviršinių nuotekų infiltracija į gruntą, t. y. infiltracinio griovio įrengimas ir priežiūra. Atsakovė nurodo, kad būtent toks sprendinys nagrinėjamu atveju yra įgyvendintas – griovys išvalytas, pagilintas ir išplatintas, taip sudarant sąlygas vandeniui susigerti natūraliu būdu.

Pažymi, kad pareiškėjo teiginiai dėl vandens tekėjimo iš kelio nėra pagrįsti objektyviais duomenimis, kadangi nustatyta, kad vyraujantys procesai yra susiję su gruntinio vandens režimu. Atsakovės nuomone, savivaldybė veikė jai suteiktos diskrecijos ribose, parinkdama racionalų ir teisėtą sprendimą, atsižvelgdama į vietovės ypatumus ir technines galimybes.

Akcentuoja, kad, kiekvienas asmuo, įsigydamas nuosavybės teise žemės sklypą, turi galimybę matyti visus jo duomenis ir įsivertinti savo atsakomybę, ką pagal teisės aktus jis turi tvarkyti.

Pasisakydama dėl Skundžiamo sprendimo atitikties Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymui (toliau – VAI), atsakovė pabrėžia, kad Skundžiamas sprendimas yra išsamus, pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis ir galiojančiais teisės aktais, todėl nėra teisinio ar faktinio pagrindo šį klausimą nagrinėti iš naujo. Vien tik pareiškėjo nesutikimas su Skundžiamu sprendimu nesudaro pagrindo konstatuoti jo neteisėtumo ar nepagrįstumo.

Atsakovė cituoja aktualių teisės aktų nuostatas ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktiką bei pažymi, kad nenustatyta, jog atsakovė, priimdama Skundžiamą sprendimą pažeidė kokius nors teisės aktų reikalavimus bei nurodo, kad pareiškėjas savo skunde taip pat nenurodė jokių konkrečių teisės aktų, kuriuos pažeidė savivaldybė priimdama Skundžiamą sprendimą bei nepateikė tai patvirtinančių įrodymų.

Atsakovės vertinimu, Skundžiamas sprendimas yra teisėtas, išsamus, pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti šio skundžiamo administracinio sprendimo turinį, efektyviai realizuoti savo teisę į teisminę gynybą bei pagrįstas teisės aktais bei faktinėmis

aplinkybėmis, nurodyta apskundimo tvarka, t. y. atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus imperatyvius reikalavimus bei LVAT pateiktus išaiškinimus.

Atsakovė nesutinka su pareiškėjo prašymu (skundu) savivaldybei „pašalinti padarytą pažeidimą (gretimo sklypo gruntinio vandens lygio kėlimą ir filtravimą nuotekų į kito asmens turtą) ir priimti atsakomybę už daromą žalą kito asmens turtui. Šie reikalavimai atspindi pateiktose prieduose apie esamą vandens griovio būklę metų eigoje.“, kadangi pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymą, Komisija nėra viešojo administravimo subjektas, negali įpareigoti savivaldybės atlikti konkrečių viešojo administravimo veiksmų, t. y. jai nesuteikta įgaliojimų priimti konkretaus turinio administracinio sprendimo už viešojo administravimo subjektą.

Komisijos posėdyje pareiškėjas palaikė skundo reikalavimus, nurodė, kad prašo, jog būtų sutvarkytas griovio, esančio prie jo sklypo, prabėgimas, paaiškino, kad savivaldybės darbuotojai priėjo išvados, kuri yra priešinga realybei, nieko netyrė, todėl Skundžiamas sprendimas turi būti naikinamas.

Skundas tenkintinas, dalyje byla nutraukta.

Byloje ginčas kilo dėl Skundžiamo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėjas el. paštu 2026-03-06 (reg. Nr. GP-315) kreipėsi į savivaldybę, nurodydamas, kad „pagal MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninės priežiūros taisyklės“ 6. Siekiant, kad būtų užtikrintas ilgalaikis melioracijos statinių veikimas bei gera melioracijos statinių būklė, žemės savininkai ar žemės naudotojai privalo: 6.1. melioracijos statinius ir melioracijos sistemas, melioruotą žemę naudoti tik pagal tikslinę paskirtį; 6.2. stebėti, prižiūrėti ir skubiai remontuoti melioracijos statinius ir melioracijos sistemas, jei dėl gedimo gali būti padaryta žalos kitų asmenų turtui. Pagal 6.2. punktą mūsų bendram turtui yra keliami žala, kadangi problema nėra sprendžiama iš esmės, o darbai atliekami pinigų plovimo principais. Dirbama be naudos. Pranešta pirmą kartą savivaldybės administracijai ir kitiems atsakingiems atstovams apie situaciją (duomenys neskelbtini). Kuomet nuo kelio bėgantis vanduo stovi grioviuose prie gyvenamo namo. Lygiagrečiai vėliau pateikti identiško tipo prašymai spręsti situaciją ne pažadais, bet iš esmės. Kol kas tokie darbai nebuvo atlikti ir šiai dienai vandens griovyje lygis yra kritiniame lygyje. Ardoma ne tik kelio danga, tačiau iš mūsų namo pamatai bei pirmo aukšto grindys. Prisegu fotofiksacijas iš šiai dienai esančios situacijos. Reikalaujame imtis atitinkamų veiksmų sutvarkyti savivaldybei priklausančio inžinerinio statinio veikimą, kitu atveju būsime priversti kreiptis į VTPSI. Priedu šios dienos fotofiksacijas bei spalio mėnesio fotofiksacijas.“.

Skundžiamame sprendime, pareiškėjui buvo nurodyta „Informuojame, kad pagal turimus duomenis Jūsų nurodytoje teritorijoje valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių (valstybės perduotoms savivaldybėms), nėra. Atkreipiame dėmesį, kad pastaruoju laikotarpiu kritulių nebuvo arba jų kiekis buvo nereikšmingas, todėl objektyviai nėra sąlygų formotis reikšmingam paviršinių nuotekų kiekiui nuo kelio dangos. Pažymime, kad griovyje esantis vandens lygis atitinka esamą vietovės gruntinių vandenų lygį, kas rodo natūralų hidrogeologinį režimą, o ne paviršinių nuotekų kaupimąsi iš kelio infrastruktūros. Papildomai informuojame, kad žemės sklypo savininkas privalo naudoti savo turtą taip, kad nebūtų pažeidžiamos kitų asmenų teisės, taip pat imtis priemonių, kad iš jo sklypo kylantis vanduo ar kiti veiksniai nedarytų žalos aplinkiniams. Atsižvelgiant į vietovės reljefą ir gamtines sąlygas, tikėtina, kad: Jūsų sklypas yra žemesnėje vietoje nei aplinkinės teritorijos; teritorija pasižymi padidintu natūraliu drėgnumu; griovyje susikaupęs vanduo gali būti susijęs su nuo sklypo ar aplinkinių teritorijų susirenkančia gruntu drėgme. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, pagrindo teigti, kad savivaldybei priklausančios melioracijos statiniai veikia netinkamai, nenustatyta.“

Nesutikdamas su Skundžiamu sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Komisiją pateikdamas skundą. Pareiškėjas skundu Komisijos prašo: „1) Prašau Prienų rajono savivaldybę iš naujo

išnagrinėti 2026-03-06 Nr. GP-315 prašymą; 2) Prašau Prienų rajono savivaldybės panaikinti skundžiamą institucijos 2026-03-26 sprendimą Nr. R3-1380 ir įpareigoti darbuotojus per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą; 3) Prašau Prienų rajono savivaldybės pašalinti padarytą pažeidimą (gretimo sklypo gruntinio vandens lygio kėlimą ir filtravimą nuotekų į kito asmens turtą) ir prisiimti atsakomybę už daromą žalą kito asmens turtui. Šie reikalavimai atsispindi pateiktose prieduose apie esamą vandens griovio būklę metų eigoje.“

Komisija pažymi, kad sprendžiant dėl pareiškėjo prašomo panaikinti Skundžiamo sprendimo pagrįstumo, svarbu įvertinti pareiškėjo savivaldybei teikto 2026-03-23 prašymo (skundo) turinį ir esmę. Komisija vertina, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovę dėl nuo kelio bėgančio vandens, kuris stovi grioviuose prie jo gyvenamo namo, tuo ardoma kelio danga, namo pamatai, pirmo aukšto grindys ir pažeidžiamas MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninių priežiūros taisyklės“ 6 punktas.

Nagrinėjamu atveju atsakovė pagal savo vykdomų funkcijų pobūdį yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ normos, kurios, be kita ko, garantuoja teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAĮ 1 str.). Šis įstatymas numato dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 str. 10 d.); skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą dėl pažeistos asmens teisės ar teisėtų interesų, prašant juos apginti (VAĮ 2 str. 12 d.). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles (toliau – Taisyklės) (VAĮ 11 str. 1 d.), į prašymą (taip pat ir skundą) atsakoma atsižvelgus į jo turinį (Taisyklių 45 p.).

Komisija, įvertinusi pareiškėjo skundo turinį, sprendžia, jog jis laikytinas skundu pagal VAĮ 2 straipsnio 12 dalyje įtvirtintą sąvoką, nes pareiškėjas savo kreipimesi iš esmės akcentuoja savo teisių pažeidimą dėl to, kad šalia jo sklypo, prie kelio esančiame griovyje stovi vanduo, kuris ardo ne tik kelio dangą, bet ir pareiškėjo namo pamatus bei pirmo aukšto grindis, prašant imtis atitinkamų veiksmų ir apginti jo teises.

Melioracijos statinių nuosavybės santykius, žemės savininkų ir kitų naudotojų teises ir pareigas, susijusias su melioracijos statinių statyba, naudojimu ir apsauga nustato Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas (toliau – Melioracijos įstatymas). Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad melioracijos sistema – grupė melioracijos statinių, kurie yra susiję funkciniais ryšiais ir išsidėstę konkrečiame melioruotos žemės plote. Melioracijos įstatymo 2 straipsnio 5 dalis nustato, kad melioracijos statiniai, tai yra melioracijai naudojami įvairūs statiniai (grioviai, slenksčiai, greitvietės, vandens pralaidos, drenažo rinktuvai ir sausintuvai, siurblynės, tvenkiniai, žemės užtvankos, pylimai, drėkinimo vamzdynai, šuliniai, vandens nuleistuvai ir kiti). Pagal Melioracijos įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatas, žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, jeigu sutartis nenustato kitaip, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos ir hidrotechnikos statinius, nurodytus Melioracijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje – Valstybei nuosavybės teise priklauso: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkiniai, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechaniškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas (Melioracijos įstatymo 3 str. 2 d.). Melioracijos įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius patikėjimo teise valdo ir naudoja savivaldybės. Be to, viena iš valstybės perduotos savivaldybėms funkcijų yra valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 str. 1 d. 27 p.).

Pagal Melioracijos techninio reglamento MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninės priežiūros taisyklės“, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008-04-16 įsakymu Nr. 3D-218 6 punkto nuostatas, žemės savininkai ar žemės naudotojai privalo melioracijos statinius ir melioracijos sistemas, melioruotą žemę naudoti tik pagal tikslią paskirtį (6.1 p. p.); stebėti, prižiūrėti ir skubiai remontuoti melioracijos statinius ir melioracijos sistemas, jei dėl gedimo gali būti padaryta žalos kitų asmenų turtui (6.2 p. p.).

Iš pareiškėjo skundo Komisijai turinio matoma, kad pareiškėjas savivaldybės Skundžiamą sprendimą iš esmės ginčija tuo pagrindu, jog pareiškėjo reikalavimas imtis veiksmų neįvykdytas, t. y. pareiškėjo prašymas (skundas) nebuvo išnagrinėtas iš esmės, todėl Skundžiamas sprendimas turėtų būti panaikintas.

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų išsprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl kaip jau minėta, jos veiklai yra taikytinos ir VAI (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2023-01-01) normos. Nagrinėjant šį ginčą, taip pat svarbu nustatyti, ar Skundžiamas sprendimas atitinka VAI įtvirtintus reikalavimus. Be to, atsižvelgiant į byloje nustatytas faktines aplinkybes, teisinį reglamentavimą, nagrinėjamos bylos dalyką sudaro vertinimas, ar tinkamai buvo įgyvendinta pareiškėjo teisė į įstatymais pagrįstą ir objektyvų jo prašymo (skundo) nagrinėjimą.

VAI 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaudamasis VAI 3 straipsnio 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Pagal VAI 2 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą nuostatą, administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas nuostatas. Vadovaujantis VAI 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

Aiškindamas ankstesnės VAI redakcijos 8 straipsnį, reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAI 8 straipsnio nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2010-11-15 sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-15/2010). VAI nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas.

Pažymėtina ir tai, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (žr., pvz., LVAT 2017-11-08 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1833-442/2017, 2018-07-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018). Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisimą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., LVAT 2016-12-22 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016, 2017-07-28 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1096-858/2017, 2018-04-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018).

Nagrinėjamu atveju atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, todėl savo veikloje turi vadovautis ir atsakingo valdymo (gero administravimo) principu bei VAI 3 straipsnyje įtvirtintais viešojo administravimo principais ir 10 straipsnio nuostatomis. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas, įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Pagal formuojamą teismų praktiką geras viešojo administravimo principas apima asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (žr., pvz., LVAT 2012-05-31 sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012), nešališkumo pareigą, pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai (žr., pvz., LVAT 2013-03-26 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-708/2013, 2014-03-25 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-997/2014, 2015-07-09 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).

Byloje nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina, kad pareiškėjas prašyme (skunde) savivaldybei išdėstė aplinkybes apie pareiškėjo turtui daromą žalą dėl nuo kelio bėgančio vandens, kuris stovi grioviuose prie jo gyvenamo namo, o savivaldybė nesiima veiksmų, kad sutvarkytų jai priklausančio inžinerinio statinio veikimą. Prašymo (skundo) turinio duomenys taip pat patvirtina, kad pareiškėjas prašyme (skunde) taip pat nurodė jo nuotraukose užfiksuotą pažeidimą kvalifikuojančius teisės aktus (Melioracijos techninio reglamento MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių ir melioracijos darbų techninės priežiūros taisyklės“ 6.2 papunktį, kai dėl melioracijos statinių ir melioracijos sistemos gedimų daroma žala asmenų turtui).

Komisija, išanalizavusi pareiškėjo prašymą (skundą) ir Skundžiamo sprendimo duomenis, sprendžia, kad atsakovės priimtas Skundžiamas sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje numatytų administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, kuriuos detalizuoja aukščiau nurodyta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika. Iš Skundžiamo sprendimo turinio matyti, kad jis yra nepagrįstas faktinių duomenų ir teisinių normų visetu. Skundžiamas sprendimas priimtas iš esmės be objektyvaus faktinių aplinkybių tyrimo ir faktinių aplinkybių vertinimo kvalifikavimo bei pagrindimo pagal atitinkamų teisės aktų nuostatas. Iš Skundžiamo sprendimo turinio matyti, kad pareiškėjo prašymas (skundas) iš esmės nebuvo išnagrinėtas, nes nebuvo patvirtintos ar paneigtos pareiškėjo prašyme (skunde) išdėstytos faktinės aplinkybės. Iš Skundžiamo sprendimo turinio visiškai neaišku, kada buvo įvertinta situacija vietoje, kokie asmenys dalyvavo ir kokias aplinkybes, atsižvelgus į pareiškėjo prašyme (skunde) nurodytą faktinę situaciją, pareiškėjo žemės sklype nustatė. Skundžiamame sprendime nurodyta bendro pobūdžio informacija, kad žemės sklypo savininkas privalo naudoti savo turtą taip, kad nebūtų pažeidžiamos kitų asmenų teisės, taip pat imtis priemonių, kad iš jo sklypo kylantis vanduo ar kiti

veiksniai nedarytų žalos aplinkiniams, kuri iš esmės nėra susieta su konkrečiu teisės aktu, toks Skundžiamo sprendimo teiginys nesuteikia aiškumo, kieno atžvilgiu jis yra taikomas.

Kaip jau minėta, atsakovė savo veikloje be kita ko turi vadovautis ir atsakingo valdymo (gero administravimo) principu, tačiau šiuo atveju iš Skundžiamo sprendimo turinio matoma, kad nagrinėjamu atveju šiuo principu nebuvo vadovaujamasi. Taip pat pažymėtina, kad administraciniuose teisiniuose santykiuose į viešojo administravimo instituciją besikreipiantis asmuo laikomas silpnesniąja šalimi, todėl viešojo administravimo institucijai paprastai nustatoma pareiga padėti asmeniui įgyvendinti jo teises. Komisija sprendžia, kad nurodyti Skundžiamo sprendimo faktinio bei teisinio pagrindimo trūkumai yra esminiai, sukliudę pareiškėjui suprasti priimto Skundžiamo sprendimo esmę, dėl ko Skundžiamas sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir turi būti panaikintas kaip neteisėtas iš esmės, nes neatitinka aukštesnės galios teisės aktui – VAI 10 straipsniui.

Pažymėtina, kad atsakovė atsiliepime į pareiškėjo skundą pakankamai išsamiai paaiškino faktines aplinkybes dėl gauto pareiškėjo prašymo (skundo), aprašė esamą situaciją, nurodė teisinį reglamentavimą. Visgi, Komisija sprendžia, kad atsakovės atsiliepime pateikti argumentai negali būti vertinami kaip Skundžiamo sprendimo motyvai. Tokia išvada daroma atsižvelgiant į teismų praktiką. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra pažymėjęs, kad kilus administraciniam ginčui dėl individualaus administracinio akto, jį priėmęs subjektas ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoje ir (ar) teisme negali nurodyti priimto akto motyvų (jei aktas buvo be motyvų), papildyti ar pakeisti akte nurodytus motyvus (žr., pvz., LVAT 2016-02-02 nutartį administracinėje byloje Nr. A-313-146/2016). Be to, dokumentai, kurie surašomi vėliau negu priimamas atitinkamas administracinis aktas, negali būti vertinami kaip to administracinio akto motyvai. (žr., pvz., LVAT 2017-04-24 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-476-556/2017). Atsižvelgiant į tai, sprendžiama, kad Komisijai atsakovės pateikti atsiliepimo argumentai negali būti laikomi tinkamu ir teisėtu Skundžiamo sprendimo papildymu.

Įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus bei atsižvelgusi į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, Komisija sprendžia, kad Skundžiamas sprendimas yra nepagrįstas konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, faktinėmis aplinkybėmis, todėl yra nemotyvuotas. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, daroma išvada, kad Skundžiamas sprendimas neatitinka VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtinto išsamumo principo ir VAI 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nurodytų reikalavimų, keliamų administraciniam aktui, todėl yra pagrindas Skundžiamą sprendimą panaikinti. Panaikinus Skundžiamą sprendimą, atsakovei kyla teisinė pareiga „iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2026-03-06 prašymą“ ir dėl jo priimti tinkamą administracinį sprendimą. Atsižvelgus į nurodytą, pareiškėjo skundo pirmasis ir antrasis reikalavimai tenkintini visiškai.

Trečiajame skundo reikalavime pareiškėjas suformulavo prašymą: „Prašau Prienų rajono savivaldybės pašalinti padarytą pažeidimą (gretimo sklypo gruntinio vandens lygio kėlimą ir filtravimą nuotekų į kito asmens turtą) ir prisiimti atsakomybę už daromą žalą kito asmens turtui. Šie reikalavimai atsispindi pateiktose prieduose apie esamą vandens griovio būklę metų eigoje.“

Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, Komisija nagrinėja skundus dėl teritorinių valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų, esančių jų veiklos teritorijoje, priimtų individualių administracinių aktų, taip pat veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat šių subjektų vilkinimo atlikti jų kompetencijai priskirtus veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo. Ši nuostata apibrėžia Komisijos kompetencijos ribas, todėl Komisija neturi teisinio pagrindo įpareigoti atsakovę atlikti pareiškėjo prašyme (skunde) prašomų veiksmų, t. y. Komisija pagal savo kompetenciją neįpareigoja atsakovo (viešojo administravimo subjekto) priimti konkreta turinio administracinį sprendimą, ar įpareigoti tam tikru būdu atlikti administracinius veiksmus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013-12-10 nutartyje Nr. A602-1902/2013 yra konstatavęs, jog administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija) vykdo viešojo administravimo subjektų kontrolę, t. y. kontrolės modelio bylose vykdo objektyvios teisinės

tvarkos apsaugos funkcijas. Materialinės teisės normas taiko ne Komisija, o viešojo administravimo subjektas, kuris sprendžia klausimą dėl administracinio sprendimo priėmimo, o Komisija tik sprendžia klausimą, ar viešojo administravimo subjektas teisingai taikė materialinės teisės normas. Komisija išnagrinėjusi skundą ir nustačiusi atsakovo priimto administracinio sprendimo, veiksmų (neveikimo) neteisėtumą, gali įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjų prašymą ir priimti dėl jo teisės aktų reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą arba atlikti veiksmus, kurie pripažinti neatliktais ar atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų. Šiuo atveju, iš naujo nagrinėdama pareiškėjo prašymą (skundą) ir nustačiusi teisinius pagrindus, kuriems esant yra padarytas nusižengimas ir turi būti taikoma administracinė atsakomybė, atsakovė turėtų spręsti dėl jos taikymo, o nustačiusi, kad tai nepriskirtina jos kompetencijai, informuoti kitą valstybinę instituciją, persiunčiant pareiškėjo prašymą (skundą) atitinkamoje dalyje nagrinėti pagal tos institucijos kompetenciją.

Paminėto teisinio reglamentavimo kontekste, įvertinus pareiškėjo trečiojo reikalavimo turinį, sprendžiam, kad Komisijos kompetencijai nėra priskirta nagrinėti skundo reikalavimų, kuriais prašoma įpareigoti atsakovę atlikti skundo reikalavimais prašomus konkrečius veiksmus (materialiuosius įpareigojimus), todėl byla šioje dalyje nutraukta (IAGNTĮ 20 str. 2 d. 1 p.)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktais, 2 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo (duomenys neskelbtini) skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Prienų rajono savivaldybės 2026-03-26 sprendimą Nr. R3-1380 ir įpareigoti atsakovę per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Įpareigoti Prienų rajono savivaldybės administraciją išnagrinėti pareiškėjo (duomenys neskelbtini) 2026-03-06 prašymą iš naujo.

Bylą dalyje dėl reikalavimo „Prašau Prienų rajono savivaldybės pašalinti padarytą pažeidimą (gretimo sklypo gruntinio vandens lygio kėlimą ir filtravimą nuotekų į kito asmens turtą) ir prisiimti atsakomybę už daromą žalą kito asmens turtui.“ nutraukti, kaip nepriskirtiną administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Beata Labutytė